

архітектура будівництво

1945
2001

ЗІ СВЯТОМ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ!

ВETERАНИ ВІЙНИ, ВАМ УКЛІН НАШ ЗЕМНИЙ!

Спомя...

— Чи була друга світова війна несподівано для нашої країни? — запитали в редакції багатотиражки, — і я вирішив розповісти про це читачам, адже пройшов Велику Вітчизняну від першого й до останнього дня.

...Було мені тоді 24 роки. Після закінчення політехнічному зазначеного транспорту я був призваний до лав Червоної армії. Після навчання служив у батальйоні зв'язку начальником штабу батальйону. 2 травня 1941 року, після обіду, я з батальйоном перелядав кінофільм. Раштом прибіг черговий і сповістив про бойову тривогу. Перервавши показ фільму, я подав команду: «Бігом... в розташування батальйону». В частині відірвали мобілізаційний пакет, де було приписано: «Забезпечити весь особовий склад зброєю за табелем військового часу і о 20⁰⁰ 2 травня 1941 р. окремим ешелонам вийти за призначенням — ст. Ківерці Львівської залізниці». Часу було обмаль, та ми встигли озброїти особовий склад бойовими гвинтівками з двома підсумками награвів, а командний склад — наганями. Все занотували адреси своїх рідних і побітали їх у видані карбовонної патрончики, які миттю отримали назву «етапони смерті». 8 травня 1941-го прибули на ст. Ківерці. Начальник штабу 1-ї протитанкової бригади Н.Крилов доповів, що особовий ішх склад вивести до складу 1-ї артилерійської протитанкової бригади (АТПБр). Командира батальйону призначили начальником зв'язку, мене — начальником секретної частини штабу бригади. Командиром 1-ї АТПБр став генерал-майор К.Москаленко. Загроза з боку гітлерівської Німеччини була очевидною. З метою прискорення формування бригади особовим складом і

матеріальним забезпеченням комбриг генерал К.Москаленко майже весь командний склад відправив у відраджених у військоматі та на заводи. Мені випало відрадженою до Києва. Протягом місяця бригада — кероване високоуроме протитанкове з'єднання — була сформована. В складі її були два гарматні артилерійські полки, міносаперний і автотранспортний батальйони й підрозділи обслуги. 21 червня під час відрадження в Київ у військоматі мені вручили два квитки на поїзд (другий і солдату). Останній поїзд на захід з Києва відходив цього ж дня о 18⁰⁰. На ньому ми доїхали до Ковеля. Машинною зі штабу бригади ми дісталися до розташування табору о 8⁰⁰ 22.06.41 р. У перший день війни комбриг генерал К.Москаленко, його ад'ютант Н.Губанов, шофер і я їхали бронемашинною до кордону. За Львівком хвилювалися на нас налігати групи з 20-30 бомбардувальників, що були під прикриттям винишувачів. Висадили бомби, трипали кулемети, гуркотіли гармати... Шосе покривала густа хмара диму і пилюки. Нам стало важко рухатися, але й фашистські льотчики вже не могли легко вибрати цілі для бомбардування.

Біля Володимир-Волинського ми побачили, що назустріч рухається в бойових й передбойових порядках чимало танків і мотоциклів. Авангард бригади, який знаходився перед нами, вів прямий вогонь. Відстань між нами і танками складала приблизно півтора кілометри. Я передав генералу Москаленку бюлетень: було видно хрести на їх бортах. Москаленко мовчки подав бюлетень генералу С.Кондруську. Попереду ворожі танки. Так ми зустрілися з частинами німецько-фашистської 6-ї армії під командуванням фельдмаршала фон Рехенау, що пізніше була розгромлена під Сталінаградом. Ця армія вважалася однією з кращих у вермахті. Її називали переможницею столиць. Проти нас рухалися і частини 1-ї танкової групи генерал-полковника фон Кейста. Умови вступу в бій для нас були дуже несприятливі: передусім це був зустрічний бій артилерійських частин, які знаходилися на марші, проти переважаючих і до того ж комбінованих сил ворога. Після короткої артилерійсько-авіаційної підготовки гітлерівці кинули в атаку ешелонами близько 200 танків, а за ними пішли мотоцикли й артилерія. Одnocześnie над

полем бою з'явилися бомбардувальники — винишувачі ворога. Танки з інтенсивним вогнем на великій швидкості атакували вогневі позиції нашої артилерії, розстрілювали обслугу, давили гармати. Та й самі спалахували від нашого вогню, замирили на місці. Ворог повторював атаку, шоразу вводячи свіжі сили. Бій, що тривав всю другу половину дня, ввечері стих. У першому бою артилеристи бригади підбили і спалили 70 танків і бронемашин, мотоцикли та іншої техніки 14-ї танкової дивізії. Великих збитків завдали і 298-й дивізії ворога. Наші ж втрапи також виявилися відчутними: бригада втратила чотири батареї з особовим складом і матеріальною частиною. Осколом снаряду був смертельно поранений генерал-майор С.Кондрусь. Така різновидність наступального бою як зустрічний бій для артилерійського з'єднання, яке озброєне 76 мм гарматами і 85 мм зенітними гарматами, є рідкісним винятком. Перша АТПБр зустрілася з ворожими танками і піхотою раптово, на марші. Наша обслуга мусила розвертати гармати, знаходившись у похідній колоні, займати випадкові вогневі позиції й миттєво відбивати атаки танків і піхоти. Зривалося, бригада приречена на загибель. Лише вчужка гарматної обслуги, доведена до автоматизму, врятувала бригаду від розгрому та зупинила ворожі танки.

Командування 14-ї німецької танкової дивізії, розпочене відчайдушним опором, який чинила наша бригада, закидала всіх листівками: «Артилеристи, ви забезпечуєте перемогу більшовикам, не ждите пощади!». Дані підкреслювалися, що ця погроза поширюється й на полонених. У фашистів були припинені лезувати. Це видно з оперативного зведення 5-ї армії від 29 червня: «1-я артилерійська протитанкова бригада в період з 23 по 27.06. неоднократно вела бой з мотопехотою, артилерією і танками противника. Всего за этот период уничтожено и подобито около 150 танков противника».

А втім, жодний ворожий танк, мотоцикліст, фашистський солдат не прорвався там, де стояли частини 1-ї АТПБр.

Г.Саранча, професор кафедри експлуатації і ремонту будівельних машин

Фото: Г.Саранча

ДО 70-РІЧЧЯ КНУБА

ОБЛАМЛЯ ЛЮКОЛАЧІЯ: ШЛЯХИ У ДОЛІ

Його цілеспрямована багатогранна діяльність була перервана війною. З самого її початку він був мобілізований в діючу армію в званні військового інженера III-го рангу. 9 жовтня 1941 року 40-річним загинув у боях під Харковом. Він так багато естив за цей короткий відрізок часу, що неможливо навіть передбачити, яких вершин досяг би, якби не було тієї війни. Отже, життєвий і творчий шлях Сергія Африкановича Усова, позначений патхенним і самовідданим трудом.

...Народився він 1901 року в сім'ї малоземельного селянина - сезонного будівельника. До 1917 року звився в Самарському приходському училищі, а віткту разом з батьком працював на будовах. У 1920-1925 роках служив у Червоній Армії. 1925 року поступив у Київський художній інститут, а в 1930-го перевівся на наш архітектурний факультет, який за фахом планування і благоустрою міст закінчив у 1931-му. 1931 року працював у Київській філії Гірограду архітектором. Був аспірантом на кафедрі містобудування Київського будівельного інституту, а потім — асистентом, деканом. У 1934 році знов повернувся на наукову роботу в КІБІ. Керував науково-дослідницькою секцією, а потім архітектурно-планувальною майстернею. Працював деканом архітектурного факультету. Пізніше займав посаду Головного архітектора Управління реконструкції й благоустрою міст УРСР, а в 1939 році був переведений на посаду начальника Архітектурно-планувального управління НКХК УРСР. За час творчої роботи став авторитетним фахівцем з проєктування міст. Йому доручалися експертні й консультативні проєкти планування великих міст. У липні 1940 року призначений Головою Київського обласного управління Союзу Радянських архітекторів і Директором Архфонду України.

(Продовження в наступному номері)

Клуб «СТІХІЯ» вітає ветеранів

Своїм паденьям, ветерани, орденна
И гордо по Крещатику пойдите,
Хоча щет трибуни и криков нет кура,
Все же к памятнику Славы подойдите!

(Е. Рейзен «Победителям»)

Ізнову, Травень, який вже на 56 років відлідає нас від того незабутнього Дня Перемоги. І знову поети, які пишуть про війну, урочисто закликають:

Синами, Родина, гордість!
Они достойны гордости и славы!
«Победный час войны», що прийшов тоді, в 45-му, «та земля нашу, на поля, леса родные, на города, что в ожерельях села», не забути нікому ніколи, хоча влєненою кроку на зміну нове покоління, яке нам випало переконатися, що у нас одна Україна, що нілі воскресла і для якої на світі жiwемо ми — її діти.

І ми горді з того, що вже понад півстоліття «над всей Европой тишина» і здобутий цей

мирний спокій нашим воїном-визволителем: «І воін наш в той восхитенній тишині наповнен мислюю про своєї стране!»

І країна ця прагне подолати соціально-економічну кризу і досягти соціальної стабільності в суспільстві, задля чого трудяться всі покоління!

(О. Підгорний)

А «майские каштаны», ... как одержимые дуетет и, помня діли военных бедств, наш мир сегодня беретут. Они - подарок ветеранам!»

(Т. Дембіцька)

«Профессора и аспиранты, поэты, барды, музыканты, от АХЧ до ректората шлем поздравления с крузой датой! И все - от молодца до старцацелуем дилетанте Тамару!» — такими теплими словами вірша Вадима Богуславського вітають паві Тамару Дембіцьку зав. відділом аспірантури КНУБА, талановитого поетесу і видного організатора жіночої та виконавчим етнотанцю, особистість непересічну і відважну, матір, життя якої присвячене доньці, не могла не привітати її дитинчаків, величезне світлою любов'ю до поезії, турботою про людей, клуб «СТІХІЯ», що згуртував шанувальників поетичного слова, які трудяться в університеті і так широким шляхом влаштовують засідання-сніда, «где лишь доброе друг и друтое видят» (В.Поспеленко) і дарують один одному віршини привітан-

ня, дотепні жарти й бурні, пісні, вірші чи просто обмінюються цікавими спостереженнями.

Жанна Левина: «Людей неіскричних у світі нема!» Олексій Підгорний: «Бажаємо щастя і легких днів без буреломів і без мчар!» Елла Гізенка: «Хай буде ювілярич наша така прекрасна, як весна!» Борис Боровак: «Любити — це бути!» Олександр Тимішківський: «Ви, паві Тамаро, лідер і душа клубу «СТІХІЯ». На крилах прекрасного й корисного ширяйте завжди!» В'ячеслава Малиновський: «Спасибі за тепло, що випромінює ваша душа світлом!» Борис Кучер: «Щастя — это тогда, когда тебя понимают, когда впереди дорога, когда без нее нельзя!» Ірина Козакіна (Ульяно-Юр): «Ії повседнишний труд ударяє в клубом «СТІХІЯ» солідарно!» Вадим Хвєн (Нью-Йорк): «Этот Тамарин полонг благородный «Стыхии» дал известность и успех...» Тамара Дембіцька у своїй збірці відаєрто знаєається: «Судьба моя в угоди не раз загоняла. Но жизнь прожить, ни о чем не жалея». І переконана вона: «Кто искренним был, тот меня не забудет!» У висо-

СЯІВО ПЕРЕМОГИ

Приходить кожен рік аспітант святами Дня Перемоги як вінець життя! Тих, хто загинув, хто підняв їх прапир, Щоб над рідщиною об небес підняти, Тих, хто живив і поєсть тяжкі рани, Тих, хто зливше зови ветеранів і вже пинов з незалежної землі. Це свято молоді, що в пам'яті несе Величність і жертвність дати, Уліти народів, відомі всім солдатами, Клію Волю і Вітчищу стаяти над все. Ми вийшли на нові дороги, Догаяє традиції, вичаюше такне жисті! Ювчи в мушкеті лінували дорожжіння І нести гордо свято Перемоги!

О.Підгорний, професор квітень, 2001 рік

ВІТАЄМО!

Бажаємо вам, роєвники Великої Вітчизняної війни, селышмановні Т.Галаюк, Н.Поліщук, А.Сотніченко (ст.викладачі), М.Куліченко (асистент), О.Фомін (доцент), лєнко (асистент), О.Фомін (доцент), здоров'я на багато шасливих років життя, успіхів завжди і в усьому!

Зичимо прихильності долі ювілярам травневим — доцентам А. Масенку і О. Яценку, які знають лише зі споминів про страшний ту війну й шану до свих ветеранів несуть в серцях своїх!

Ю.Пілаєнко, О.Тамбовцев, рада ветеранів

КНУБА – ДО 10-РІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

КАЛЕЙДОСКОП

НАУКОВИЙ ПОШУК: ПІДСУМКИ

17 – 20 квітня в університеті – традиційна 62-а науково-дослідницька конференція, присвячена 10-й річниці незалежності України, в якій взяли участь 14 секцій та 45 підсекцій, на яких заслухали близько 800 доповідей і повідомлень.

Проректор з наукової роботи університету, д.т.н., професор Павло Васильович Кривенко розповідає про завдання, що насамперед потребують вирішення:

– Наукова діяльність у системі вищої освіти має значення важливої невід'ємної складової частини підготовки фахівців різних рівнів і профілів. Зосередивши наявний науковий потенціал на пріоритетних наукових напрямках розвитку науки і техніки України, колектив ВЗО досяг певних успіхів у науковій діяльності. Особлива увага при виконанні НДР приділялась науковим дослідженням, що проводилися за затвердженням в університеті пріоритетними напрямками наукової діяльності на період до 2000 року, а також науковим дослідженням, які виконуються професорсько-викладацьким складом у межах їх робочого часу. Вони передбачають створення теоретичної бази для подальших наукових досліджень і підготовку методичної літератури її посібників для оновлення і збагачення навчального процесу в університеті.

У 2000 році нами виконано наукових досліджень на суму 1654,2 тис. грн., у тому числі за рахунок госпдоговорів на 918,0 тис. грн., опубліковано 796 на-

укових робіт, з них 14 підручників і навчальних посібників, 6 монографій, 776 статей. Завершені наукові дослідження відповідають світовому рівню, а деякі з них і перевершують його, бо ці результати захищаються патентами. За звітний період університетом одержано 27 охоронних документів, з них – 18 патентів на винаходи, 9 рішень про видачу патентів.

Колектив університету підтримує тісні наукові зв'язки з Національною академією наук, Інститутом механіки, Інститутом проблем міцності, Інститутом кібернетики, Інститутом електрозварювання ім. Патона, науковими організаціями СНД, виконує міжнародні проекти спільно з найвідомішими зарубіжними фірмами, бере активну участь у роботі міжнародних організацій. Загальна тенденція по виходу у світовий науковий простір позитивна: в міжнародних журналах і тезах міжнародних конференцій опубліковано 116 статей; брали участь у міжнародних конференціях та надіслали тези для опублікування - 141 співоробітник КНУБА. Для виявлення творчого інтелектуального потенціалу студентів університет активно залучає їх до участі у Всеукраїнських і Міжнародних олімпіадах з навчальних дисциплін і спеціальностей, а також у виставках, конкурсах і наукових конференціях. У 1999 – 2000 навчальному році був проведений перший етап олімпіади з 16 навчальних дисциплін та 8 спеціальностей, в яких взяли участь 727 наших студентів. Прямую визначити, що 41 студент – переможець у другому етапі Всеукраїнських олімпіад з 12 навчальних дисциплін та 7 олімпіадах зі спе-

ціальності, виборили вони 12 призових місць. Прикро, що гостра економічна криза ставить науку на грань виживання, бо фінансове забезпечення залишається незадовільним. Різне зменшення коштів на прилади, матеріали та комплектуючі поставило під загрозу виконання наукових досліджень і призводить до матеріального і морального старіння матеріальної бази. У важкому стані знаходяться фундаментальні дослідження, які вимагають найсучаснішого обладнання, матеріалів і реактивів. Та попри ці обставини нам вдалося утримати науково-технічний потенціал, зберегти від руїни відомі наукові школи, хоча нас турбують несприятливі соціально-економічні умови, що можуть спричинити занепад вітчизняної науки.

Серед пріоритетних завдань, що потребують державного втручання, потрібно виділити: збільшення частки бюджетних асигнувань у загальному обсязі фінансування науки, їх регулярне надходження; створення цільових фондів НДР за рахунок відрухувань від прибутку, що обладається податками; звільнення від податків прибутку науково-дослідних організацій, що направляються на розвиток власної бази та фінансування НДР; розширення міжнародних зв'язків, вивчення зарубіжного досвіду, стажування молодих учених у провідних зарубіжних наукових центрах; визначення пріоритетних напрямків вузької науки, розв'язання нагальних проблем освіти та поступу України.

П. Кривенко,
проректор з наукової роботи

10-й річчя незалежності України університет зніме захопливо:

□ На кафедрі українознавства (завідувач: доц. Н. Пащенко):

вечір слів'янської культури і писемності; зустрічі з письменниками на тему: «Мова мого каліновою» та кварталом бандуристів-виконавців українських народних пісень.

□ ЦДК КНУБА зніме про: святковий концерт до 8 Березня; участь танцювального колективу «Вектор-Данс» у фестивалі «Перлини сезону»; участь вокальної студії у літературному Шевченковому вечері;

□ Огляд-конкурс художньої самодіяльності факультетів університету.

□ Науково-методичний семінар з проблеми «Особливості педагогічного спілкування в умовах гуманізації навчально-виховного процесу», слухачами якого були куратори академгруп, повідомляє про лекції: Система виховної роботи в КНУБА (В. Дольгач); Особливості формування особистості в умовах демократизації українського суспільства (П. Дьомкін)

Роль психологічних факторів при формуванні студентського колективу (В. Шликов); Соціологічний стиль мислення. Дивіантна поведінка і соціальний контроль (О. Ледевенко); Наркоманія та алкоголізм як соціально-виховні проблеми (О. Удалова).

Як повідомляє В. Дольгач, начальник організаційно-методичного відділу виховної роботи, «круглий стіл» з проблеми «Куратор і академічна група в системі студентського самоврядування» зібрав обмінятися досвідом роботи наставників Ю. Пціаленка, Е. Юрківа та В. Могилювського, В. Опанасенка, Катерину Седун.

НОВИЙ ФАХ: ВІДГУКИ

ПЕДАГОГІКА – ЦЕ НАУКА І МІСТЕЦТВО

Не є секретом, що в багатьох технічних вузах дуже доко до педагогічних проблем ставилися скептично і вважали, що педагогікою мають займатися в педагогічних інститутах. Некоректно сприймалася її думка К. Ушинського: «Знай свій предмет і зрозумій його викладачі – це головне», яка мала навіть теоретичне підґрунтя: «У вищій школі методами навчання є методи вивчуваної науки».

У цьому навчальному році наш університет прийняв рішення включити до програми підготовки магістрів курс «Педагогіка вищої школи». Коли я йшла на першу лекцію, дуже хвилювалася: як сприймуть студенти технічного вузу поняття «психологія і педагогіка вищої школи», «дидактика», «педагогічні технології», «педагогічна майстерність»? І несподівано була приємно вражена. Зацікавленість проблемами педагогіки виявилася такою, що нам довелося змінити меншу аудиторію (262) на значно більшу (348). Майже всі магістри всіх факультетів були присутні на лекціях, зацікавлено слухали і ставили питання.

Творчі індивідуальні роботи магістрів з педагогіки довели, що наші студенти зовсім не байдужі до психолого-педагогічних проблем, вміють обґрунтувати свої вимоги до сучасного навчального процесу, навіть виявити його закономірності, бажано оновити теоретико-педагогічні проблеми і педагогічні технології, розуміють, що без знань хоча б педагогічного мінімуму не може бути результативної педагогічної діяльності викладача технічного вузу. Серед десяти поставлених магістрам питань є два питання, відповідь на які, на мій погляд, дуже зацікавити викладачів нашого університету:

1. Які якості викладача (лектора) Ви вважаєте основними? Чому?

□ Я вважаю, що викладач повинен допомогти студенту сформувати впевненість у своїх силах, віру у свої здібності, тому що той, хто не зовсім упевнений у власних силах, не може досягти успіху» (Д. Ворошилов).

□ «Викладач має стимулювати прагнення студента до самостійного вибору цілей і засобів вирішення великих і малих задач. Людина, яка звикла діяти самостійно й брати відповідальність за прийняті рішення, втрачає здібність до творчої діяльності, а нам, будівельникам, без творчості ніяк не можна» (І. Іванець)

□ «Викладач повинен захоплювати студента використовувати свою інтуїцію, здогадки, припущення і підказувати йому, як зробити подальший логічний аналіз висунутих ним ідей. Я – за зацікавленість до ризику!» (К. Прус).

□ «Студент і викладач мають працювати разом над проблемами науки (а це залежить від викладача) використовувати свою інтуїцію, здогадки, припущення і підказувати йому, як зробити подальший логічний аналіз висунутих ним ідей. Я – за зацікавленість до ризику!» (К. Прус).

□ «Мені хочеться, щоб всі викладачі захоплювали студентів бути самими собою, а не просто декларували свою повагу до особистості студента, й реально відчували значущість кожної особистості» (О. Бугрова).

□ «Я вважаю, що викладач не повинен сприймати студентів як суцільну масу без обличчя. В такому разі не може бути взаєморозуміння, бо все зводиться до інформаційних повідомлень викладача, тоді відсутній психологічний контакт; а тому студентам іноді байдуже, як вони відповідають на практичних заняттях» (М. Стуческий).

□ «Погано, коли викладач слухає лише себе, а його монолог утворює широке поле психологічного вакууму» (В. Захарченко).

□ «Один наш викладач вважав, що він головний діюча особа у навчальному процесі. Від нього ми отримували питання і відповіді, судження й аргументи. Між нами не було психологічної і педагогічної взаємодії. Я вважаю, що це виховує людей, пасивних до своєї спеціальності та роботи» (Р.М.).

□ «Я вважаю, що мені пощастило. Наші викладачі працювали з нами у діалогічній атмосфері, в них завжди був хороший настрій, їх не залишало почуття гурму, вони легко нас

розуміли. І в нашій групі завжди панував гарний психологічний клімат» (О. Шанова).

□ «Професіоналізм викладача можна оцінити тільки за результатом, тобто за обсягом знань з нового матеріалу, набутим студентом. Як студент із стажем, можу відповідально заявити, що найкращий викладач – лектор той, хто може привернути увагу студента від початку і до кінця заняття або лекції» (І. Канась).

II. Що таке, на Вашу думку, педагогічна майстерність?

□ «На мою думку, педагогічна майстерність – це здатність викладача донести до студента потрібну інформацію гарною мовою й так, щоб зацікавити студента з перших фраз» (І. Бахуринська).

□ «Педагогічна майстерність – це вміння педагога зробити свою лекцію (практичне заняття) інформативною, захоплюючою, доступною для студентів. Для цього він має поєднати знання предмету та дидактичних принципів, які допоможуть йому у підготовці й проведенні занять. Оригінальний початок лекції збуджує інтерес до теми, а педагогічно грамотне закінчення заняття викликає бажання у студента зустрітись з таким викладачем якомога частіше» (О. Стягленко).

□ «Педагогічна майстерність – це володіння культурою поведінки і культурою мови» (М. Валієнко).

□ «Я думаю, що педагогічна майстерність – це прагнення зацікавити студента предметом, щоб він хотів (само хотів, а не підкорявся потребі) йти на заняття. Така майстерність відточується роками. Велике значення також мають природні задатки викладача, однак я вважаю, що педагогічної майстерності може досягти кожний, якщо дуже захочє» (С. Сушко).

□ «Мені здається, що в педагогічній майстерності присутнє щось таке, чого не можна набудити навіть старанням, бажанням і копіткою працею. Повинен бути педагогічний талант, природний дар, особливе психологічно-педагогічне чуття, особлива педагогічна інтуїція вченого» (О. Лісолюк).

Н. Пащенко, доцент,
завідувач кафедри українознавства

ВМЧАЙ ЯК ЧАРОД

140 років тому на Черній горі, біля Канева поховано Шевченка. Про що можна думати там, біля підніжжя величного постаменту, де покочалися прах одного з найвидатніших людей, яких тільки народжувала наша планета? Звичайно ж, подорож до вічної обителі національного генія давно вже стала своєрідним священним ритуалом для всіх, хто прагне пізнати і зрозуміти коріння козацького пернороду: адже Шевченко для України не лише великий поет і художник, а й символ її немирничості, незмінний духовний, моральний і естетичний орієнтир в круговерті століть. Вгустами Шевченка Україна промовила до Всесвіту неувторне слово і тим самим назавжди визначила своє законне місце в сузір'ї безсмертних.

«Треба мати стале серце, щоб намалювати картину. Поетові потрібне стале серце для того, щоб вислакати вірні в собі», - записав Делакруа у щоденнику. Коли так, то Шевченку, поету і художнику, вимагалося поодишне стале серце. І воно справді відзначалося гартованим металом, камертоном його глибинних, кришталево чистих мрій і сподівань.

Тарас Шевченко своїм «Кобзарем» одним із перших гарантував вічність своєму народові, своїй мові, своїй культурі. Він зробив незаперечено й підля на найнижчий шабель ту дорогоцінну духовну спадщину, що протягом віків створювали і автор «Слова о полку Ігоревім», і безіменні генії – творці українських народних дум, усї Шевченкові попередники, «Кобзарі» - найвільніша безсмертна українська книжка усїх часів, книжка, в якій почав і радість, відчай і непохитна віра поета-революціонера в майбутнє висловети найближче і найпристрасніше. Незважаючи на жахливу долю, що випала Шевченку, він створив на своїй любові українській мові такі чарівні поетичні твори, що вони перекладені тепер всіма культурними мовами і читаються з великим інтересом. То чи не настав час досконало вивчити це Тарасову мову, аби не лишалося риторичним його питання: «Для кого я пишу? Для кого?»

Олена Дятченко, Ів Чічирова

Оборонець духовності нації і народу

(До 130-х роковин від дня народження поета)

Докорінна відмінність великих історичних постатей від звичайних пересічних особистостей полягає в тім, що великі назавжди залишаються в пам'яті, свідомості, бутті народу, несуть в своїх творчих здобутках зерно народної мудрості, волі, ментальності. Чи не тому шава, повага, пошана і поклоніння, навіть хай і лево сакралізоване, до своїх славних духовних провідників не тільки данина пам'яті, але і справжня оцінка їх ролей і місця в духовному поступі народу.

Кожен із нас по-своєму і не одразу осягає мудрість і велич славної поетки духовного буття української поетичної й літературно-драматичної думки кінця ХІХ – початку ХХ століть. Лариса Петрівна Косач – нашої Леви Українки! Багатогранність і глибина сутності її творчості справді вражає кожного мислячого й небайдужого нащадка. Щасливі ті з нас, хто змалечку знайомився з її рядочками циклу віршів

«Коліскової для дітей раннього віку». Оце Лесине знайоме материнське «Місяць янсенський, промінні тишенячий... Спи ж ти, малесенький, поки є час!» Та і в цьому дитинному, заколисуючому мотиві проривається тривожна нотка – настановою сину, майбутньому оборонцю своєї землі: «Сором хлигтися, долі коритися! Час твій прийде з долою биття, сон пропаде...» Ця тривожна нотка є основою, справжнім лейтмотивом всієї громадянської і поетичної творчості поетеси. Вона змушує громадянське, духовне еліту українського суспільства звернути увагу на самовіддану і героїчну роль трудового народу, простої людини. Це особливо яскраво видно з її поезії «Досвітні вогні»: «Досвітні вогні, переможні, урочі. Прорізали темряву ночі. Ще сонячні промінні сплять – досвітні вогні вже горять. Те сплять їх люди робочі!» Чи не вразили Вас, читачу, ці рядки, чи не присоромили ваше інтелектуальне стве з його явного недооцінюваною важкої, не завжди творчої праці трудового люду? Отож бо й вона!

Микола Губай, ст. викладач
(Продовження в наступному номері)

НАШІСТЬ - ФАКУЛЬТЕТ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

37 років функціонує факультет АБВ КНУБА, який незабаром перейменується на факультет автоматизації та інформаційних технологій. Перше засідання Державної екзаменаційної комісії з захисту дипломних проєктів зі спеціальності БДМ відбулось 28 грудня 1965 р. Першим на Раді факультету захистив дисертацію на здобуття європейського ступеня кандидата технічних наук старший викладач кафедри будівельних машин П.Тютюнников. У червні 1969 р. відбувся випуск інженерів-електромеханіків та інженерів-механіків першого набору (1964 р.). З-поміж цих випускників в університеті працюють Г.Чернега, ст. викладач кафедри експлуатації та ремонту будівельних машин; А.Малаяр і С.Носов, доценти кафедри автоматизації будівельного виробництва; доцент Ю.Четверіков, декан факультету по передаєтовачі фахівець; професор В.Смирнов, декан факультету АБВ. Перший випуск інженерів-системотехніків за фахом АСУ відбувся у 1980 році, а за фахом САПР - у 1991 році. Зараз на факультеті ведеться підготовка бакалаврів, спеціалістів і магістрів з чотирьох спеціальностей: підмо-

но-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання (БМО); автоматизоване управління технологічними процесами (АТП); інформаційні управліючі системи технологій (ГУСТ); інформаційні технології проєктування (ІТЕП). Підготовку фахівців ведуть шість кафедр: будівельних машин, експлуатації і ремонту будівельних машин, автоматизації будівельного виробництва, електротехніки і електроприводу, систем автоматизації проєктування й управління, прикладної математики. Визначна роль в організації навчально-виховної, науково-методичної роботи на факультеті АБВ декан факультета Г.Саранчю (1964-1985 роках), Заслуженого працівника вищої школи УРСР, дійсного члена Академії будівництва України та професора В.Смирнова, Заслуженого працівника народної освіти України, дійсного члена Академії будівництва України та професора В.Смирнова, Заслуженого працівника народної освіти України, дійсного члена Академії будівництва України. Бесіду з В'ячеславом Миколайовичем, якому відомося зуртувати досконалих колективів однодумців у фаховій підготовці та морально-психологічній адаптації студентів - будівничих незалежної України, записала Людмила Плотникова, ст. викладач.

УЧЕНИЙ, ОРГАНІЗАТОР, ПЕДАГОГ

Ані на йоту не помилюся, заявивши, - В'ячеслав Миколайович Смирнов, декан факультету АБВ, є відома і вельми шанована в університеті людина, як вчений, організатор і педагог, який у день свого 60-річчя почувався надзвичайно щасливим, бо почув усі найкращі, найширші, найтепліші слова вітання й побажання, що здатні були виволити вуса кождого і студентів, які захоплюються ним як особистістю, спроможною так швидко гуртувати на освітній шлях і науковій нивах, щоб підійти до свого ювілею Заслуженим працівником народної освіти України, академіком Академії будівництва України, головною особою будівельної техніки і автоматизації НМК з будівництва Української асоціації «Кадри будівництва», лауреатом премії АБ України М.С. Буднікова.

Мужчина, якому можна довіряти, на чіткому розумінні й підтримку можна сміливо покладатися; людина стримана й не лукава, зовні жорстка йноді й не зовсім присутня, але чутна й співчутлива; нестаття помітна й приваблива своєю неординарністю й внутрішньою силою, надійністю, глибоким розумом і незвичним способом мислення; керівник, який постійно думає і діє про завтрашній день; організатор, повз якого ніколи й нічого не проходить не поміченим; педагог, який відверто каже: «У студентській аудиторії я відпочиваю, почувався легко й упевнено, бо радий, віддаючи свої знання й почуття, виховуючи професійно надійну зміну - когорта молодих фахівців - проєктистів». Жодна університетська газета не вмістить усіх тих захопливих відгуків, почути лише від студентів факультету АБВ про свого декана!

Своє життя, а в ньому, як у дзеркалі відбиті й знання наукові досягнення, і вагомі організаційні здобутки, і педагогічні успіхи, де тісно переплелися теорія, методика навчання і виховання молоді, він побудував сам, без сторонньої допомоги. В'ячеслав Миколайович говорить про себе не люблячи...

Народився він на Волині. Дитинство випало жорстоке: батько загинув ще на початку війни, а мама разом з ним, маленьким хлопчиком, перебувала на примусо-

вих роботах у Німеччині. «Та кому тоді жилось безтурботно!» - наголосив пан Смирнов. І фах він собі вибрав під впливом повсюдного розрухи, коли виникла нагальна потреба створювати нові будівельні машини для відбудови країни. Закінчивши Чернівецький будівельний технікум, працює майстром, виробником на будівництві, а після служби в армії продовжує навчання в Київському інженерно-будівельному інституті, адже певний практичний досвід допоміг переконатися у правильності вибору професії.

Приречений змалечку (і зрештою!) ставитися до будь-якої роботи відповідально, він, студент Смирнов, був відмінником у навчанні, Ленінським стипендіатом, захоплено займався громадською роботою, брав участь у студентських будівельних загонах, став майстром спорту з боксу (можливо, звідси й бітнівський характер і звичка асе доводити до кінця?), а також чудово гандбольної факультетської команди. І всяка кафедра хотіла мати такого аспіранта, а В'ячеслав Смирнов вирішив працювати над найскладнішими з будівельних машин - землерійними. Наукові розробки супроводжувались дослідженнями в різних кліматичних зонах, де ці нові машини, а також робочі органи до них, полегчували б працю будівельника.

Доцент Ю.Присяєво, юлєта В.Смирнова, розповів про одне з таких досліджень:

- Східний Сибір звичку - це екстремальні умови. Бригада, до якої входив В'ячеслав Миколайович, звелла БАМ. Імпорти будівельні матеріали, задіяні тут, виявилися аж ніяк не пристосованими до надзвичайно умов, тому виникла необхідність розробити і впровадити вітчизняні робочі органи для землерійних машин. Мороз - 50° С; якщо не розігріти робочий орган пильною лампою, він зламається при першій перешкоді. (Фотоапарат треба постійно тримати у кишені - після відкриття можна зробити лише один кадр!) На такому морозі швах у дошку не заб'єш - лєється. Продуктивно працювати в таких умовах можна завдяки неабиякій витривалості, наполегливості і завзятості. Саме ці якості (а це високий рівень знань!) вирізняли Смирнова як лідера екскаваторів. Робота була зрочна, і нові коронки на п'ятнадцяти кілометрах дали за три роки більше мільйона доларів економії!

(Інтерв'ю з деканом у наступному номері)

ПІДГОТОВКА АСПІРАНТІВ НА КАФЕДРІ ЕРБМ

Кафедра експлуатації і ремонту будівельних машин (створена у 1963 році) яку очолює з 1988 р. професор І.Назаренко, дійсний член академії будівництва України, видав 25 підручників, понад 1000 наукових статей і методичних розробок, понад 30 монографій, тут захищено 4 докторські та 20 кандидатських дисертацій. На кафедрі сформувались й успішно розвиваються основні наукові напрями: розробка теорії робочого процесу машини будівництва та побудова на її основі високоефективних машин нового покоління та новітніх технологій; оптимізація режимів руху будівельних машин і механізмів з метою підвищення надійності і створення конкурентоспроможності техніки; наукові основи діагностування машин та їх привоїв для підвищення експлуатаційної надійності машин і ефективної експлуатації двигунів будівельної техніки. За результатами досліджень уже створені і впроваднюються промислові нові виробничі машини (І.Назаренко); катетні установи для рухомих застосувань сільськогосподарського призначення (В.Смирнов); машини виробничого ролікового формування загнотворних виробів (В.Гарнець), системи і засоби технічного діагностування при експлуатації машин (С.Павличський).

Іване Івановичу, то за якими ж напрямками сьогодні ведеться підготовка аспірантів? - Підготовка аспірантів на кафедрі ЕРБМ ведеться за декількома напрямками: «Теорія робочого процесу машин для ушліщення будівельних сумішей» (керівник професор І.Назаренко, В.Смирнов, В.Гарнець, В.Яковенко); «Оптимізація режимів руху робочих органів будівельних машин» (керівник проф. В.Ловейко); «Діагностика та надійність машин» (керівник проф. С.Павличський).

- Як здійснюється підготовка аспірантів? - За основу в'язо метод виявлення талановитих молоді на молодих курсах. У зв'язку з тим, що теми дисертацій пов'язані з дослідженнями динаміки будівельних машин, для нас важливо знати рівень знань студентів з математики та фізики. Тому ми встановили тісний контакт з відповідними кафедрами. Я вважаю, що це дуже важливий момент, оскільки майбутній вчений-дослідник повинен мати задатки аналітичного мислення. Для виявлення таких студентів з відповідної тестової завдання, допомагає також активна участь майбутніх претендентів в олімпіадах. Нам приємно відзначити, що вперше в Україні ми видали навчальний посібник «Науково-методичні розробки і завдання для проведення олімпіади за спеціальністю «Підійомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання» з грифом Міністерства освіти і науки України. Подібний шлях пройшли вже кандидат наук: це Ю.Баранов (1994), В.Омельченко (1996), А.Свідерський (1999). Ю.Баранов і А.Свідерський працюють тепер доцентами на кафедрі.

- Скільки захищено дисертацій на кафедрі? - Загалом на кафедрі захистили кандидатські дисертації 25 аспірантів. Чотирі викладачі захистили докторські дисертації (І.Назаренко, В.Смирнов, В.Ловейко, В.Яковенко) і є професорами кафедри. У 2000 році захистили кандидатські дисертації асистент М.Ручинський «Резонансна вибухударна машина для формування фундаментних блоків з пестомас» (керівник проф. І. Назаренко) й аспірант С. Дудомас «Мінімізація динамічних наванта-

жень в елементах багтових кранів на основі оптимізації режиму руху механізму підйому» (керівник проф. В. Ловейко).

- Чи є проблеми? Може, щось потребує зміни? - Недоліки, звичайно, є. По-перше, не всі видавничі вищі кваліфікації (я маю на увазі докторів наук і професорів) рівномірно і якісно ведуть підготовку аспірантів. Тут є над чим працювати, адже на кафедрі чотирі доктори наук і загальом сім професорів. А проблем багато. Перш за все мотивація. Всім відомо, що особливий перевал при захисті дисертацій кандидатів наук не мас. По-друге, в нашій галузі, де необхідно спроектувати і створити, сказати, якісь стаби, провести дослідження і виконати впровадження, тобто уже не лабораторно установчу, а промислового зразок, за три роки практично неможливо. Найсуттєвіше - це наявність і можливість придбання обладнання, апаратури, датчиків тощо. Хочеться сподіватися, що з часом ці економічні проблеми відійдуть у минуле.

- То які ж перспективи на майбутнє? - Зараз на кафедрі навчаються в аспірантурі 5 аспірантів і 3 пошукувачі. Цього року передбачється захист трьох дисертаційських робіт. У майбутньому при збереженні підходу, про який я розповідав вище, передбачється залучати й магістрів. Як правило, це талановиті молоді люди, що можуть успішно працювати над дисертаціями. С ідеал залучати до наукової роботи випускників, які декілька років попрацювали на виробництві.

Р.С. Коли торкнутися постаті самого Івана Івановича, то спершу варто відзначити його талант і особисту ініціативу; його вміння не бути мовчазним виконавцем, який не наважується самостійно вирішувати проблеми, що виходять за межі особистого життя; він також щиро уник масового самообману і вважає, що майбутнє залежить від нас самих, він одночасно проти ідеалізації нашого буття і заперечує, що спробі критичного його осмислення - це відсутність чия брава патриотизму; його днає інтелектуальна вірність, яка перебуває в соломоному полюсі ідеї так званого відтворення української державності й зумовило записав народ потерпіти за цією віковичою мрією, а народ тим часом помагає виміряти, він шанає гідність кожної людини, незалежно від того, яке місце вона посідає в соціальному ієрархії, бо йому властиво гостро почуття справедливості, самоповаги й поваги; він не відкидає цінності сім'ї та стосунків з близькими людьми, яким довіряє; гроши як універсальний вимір життєвого й соціального успіху не важить для нього стільки, як обертнувшись особистою та соціальною катастрофою, як це сталося з багатьма співвітчизниками; він ніколи не зрадить ідеалом честі, гідності, лицарства, які сповідує все життя! На запитання «Якою мірою ви реалізували свої таланти за роки незалежності?» пан Назаренко відповів: «Ні, збавну поріг своїх можливостей! Свої здібності реалізував...» Та, відштовхуючись від заяви Олєса Бунини, що «в Україні низький рівень бажань і загальом знаньна самоотіка», хочеться заронити зриваючу сумнівів: «Чи не занежить самозадоволення, Іване Івановичу?» Так, вона відповіла проста: не грішила у «вимушеному» житті й не дозволено кається й виправляється у «новому», тому творив, виховавав, будовав, усоконаловав... І так легко спростують твердження Андрія Жолдака: «Сьогодні в Україні чим обдарованіша людина, тим менше в неї шансів реалізуватися». То хай щастить Вам! КНУБА пишастеся Вам!

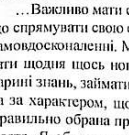
Ін Члєнєва, ст. викладач

Гордістю В. Смирнова, науковця й організатора, є нова кафедра «Проектний менеджмент», керує вченим з великої літери, інтелектуальною людиною, яка є взірцем і для студентів, і для аспірантів, і для молодих викладачів. - Сергєєм Дзятровичем Буниним.

Доцільність створення кафедри обумовлена об'єктивними факторами: реформуванням економічної й політичної систем, реструктуризацією господарства, впровадженням нових форм і методів господарювання та управління; створенням нових господарських комплексів, міжнаціональних корпорацій, фінансово-промислових груп, створенням вільних економічних зон і зон вільної торгівлі, транспортних коридорів; переорієнтацією економіки на ринкові механізми регулювання, розвитком конкурентного середовища; становленням якісного нового ринку консультаційних, експертних послуг; що вимагає формування кадрового потенціалу певної кваліфікації для управління проєктами. Рівень підготовки фахівців зі спеціальності «Проектний менеджмент» в університеті досяг світових стандартів. 1994 року на базі університету створено Українську асоціацію проєктного менеджменту, яка є складовою частиною Міжнародної асоціації проєктного менеджменту. Фахівцями університету успішно виконаний проєкт Світового Банку реконструкції та розвитку з підготовки викладачів з проєктного менеджменту для вузів України. КНУБА прийшов ліцензування та акредитацію зі спеціальності «Проектний менеджмент» і є базовим навчальним закладом з цього фаху. Тепер наші випускники одночасно з дипломом про присвоєння кваліфікації магістра з проєктного менеджменту можуть отримати сертифікати Міжнародної асоціації проєктного менеджменту.

МОЛОДЬ КНУБА - НАДІЯ УКРАЇНИ

Тихий ласкавий весняний вечір... Наді мною казавий і незбагненний світ зоряного неба. Замислююєсь про безмежжє Веселити, про його вічність і розумно, що ми - нече піщанина в цьому безмежному океані, а життя людини - мить! І так хочеться зробити цю мить значущою, важливою! Так хочеться, щоб ця мить була цікавою і захоплюючою і ніколи не закінчувалася! Що треба для цього зробити? І що це таке - цікаве, захоплююче, змістовне і щасливе життя? Кохання... Навчання... Знаюмствя... Улюблена справа - фах, робота, що приносити задоволення. Можливість мріяти і піднімати все вище і вище по драбині життя, що веде до щастя... Важливо мати сенс життя, щоб знати, куди й на що спрямувати свою енергію. Для мене сенс буття - у самовдосконаленні. Мені подобається вчитися, пізнавати щодня щось нове, робити для себе відкриття у царині знань, займатися тим, до чого я здатна і схильна за характером, що відповідає моєму уподобанню. Правильно обрана професія - це складова людського щастя. Я обрала шлях програміста і буду невпинно йти ним. Хтось хоче бути лікарем чи економістом, хтось - викладачем чи адвокатом, а комусь заманулося стати президентом чи космонавтом. І кожному з них подобається обрана справа. І щастя, якщо кожний задоволений своїм вибором. Питайшов тим, що я - майбутній програміст, адже ми живемо у XXI сторіччі, в якому без автоматизації й комп'ютеризації важко уявити нормальне функціонування всіх галузей промисловості.

Ганна Сорочинська (ІТЕП-21)

Українська молодь оптимістична, ніж старіше покоління, бо нічого не знає про тоталітарний режим. 2000 року соціально самопочуття молоді дещо погіршилося. Більшість молодих людей перспективну пов'язують передусім з індивідуальним свободом, отриманням нових інформацій й якісного освіти, власною справою й високими зарплатами. Молодь у віці до 30 років не стільки мотується за соціалістичними здобутками, як старіше покоління, проте і вона на запитання «До якої освіти ви приписуєте перехід до ринкової економіки?» найчастіше задовіляється «прото соціальних гарантій і допомоги - 40% оптимізм за загальноукраїнською вибіркою, знизження рівня життя - 30%, можливість стати безробітним - 20%, при цьому на так часто зазначають можливість заробити без обмежень і простір для підприємництва - не 24 відсотки. Водночас за найбільш радикальну соціально-економічну перетворення виступають молодь з вищою освітою й студентство. У загальному молоді переважає жах партії демократичного спрямування. Якою саме молоді, сьоднянє життя якої розпочалося у часи незалежності, судиться нести ідею відродження української державності у новому тисячолітті.

Хто, як не ми, здатні й повинні змінити обличчя нашої держави, зробивши її справді замкненою й незалежною, збудувати її такою, де буде гарантований добробут всім поколінням, де кождє отримає можливість самореалізуватися? Ми збудуємо найефективніші спеціальності, станемо наймодернішими фахівцями, то хіба не нам змінити й змінити ймаж України у світовому співтоваристві, адже йноді вітчизни у нас немає. І не повинні бути, якщо кождє молодий спеціаліст не у студентські роки усвідомить найголовніше життєве кредо, збавтнувши, що знання і патриотизм молоді - це основа відродження України, яка наближається до 10-річчя свого незалежності, про справжність якої саме нам випало (а може, понастало!) подбати, не забуваючи про заповіт Кобзаря: «Не дуріть самі себе, учітьсе, читайте, і чужому наувчатесь!»

Станіслав Степанов (ІТЕП 21)

і самовідданих у навчанні студентів АБВ, які є надією нашої країни, бо набувають зараз ґрунтовних знань, освіти у майбутньому своєю глибокою особистістю подбати про розквіт вітчизняної науки, про відродження економіки, про покращення життя старшого покоління, яке заслуговує пристроїної й забезпеченої старості. Безперечно, це прекрасно!

Наталія Ільїна (ІТЕП-21)

Та, на жаль, у житті є безліч перешкод і виробовань. Тому нам потрібна і довіра тих, хто нас оточує щоденно, яка портує від помилки і допоможе знайти правильний вихід із скрутних ситуацій; і віра, без якої нездійсненний ідеїспромовааний рух, і надія, без якої неможливо витримати всі виробовання на шляху до поставленої мети. Ми повинні навчитися самі радити життя й дарувати радість іншим. Це повинно стати природно-звичкою.

Звісно, треба прагнути до високих ідеалів добра, справедливості, здатності допомагати і бути потрібним людям, бути справедливим - ось що робить людину особистістю значною і непересічною. Якщо у серці нашому буде неспокій, що нахиле на добро і пошук, прагнення позбутися байдужості, то ніколи ми не втрапимо такі святі почуття, як любов, вірність, працелюбність і людяність, чого так бракує нашому суспільству сьогодні.

Павло Заславський (ІТЕП-21)

Блажен, хто смолоду був молодий,
Блажен, хто ввремя созрел.

Пішкин

Саме ці слова російського класика згадалися мені, коли знайомився з молодого, але вже широко відомого в наукових колах жінкою - ученим, прекрасним викладачем і вихователем студентів архітектурного факультету.

Знаюмтеся, шановні, і ви: **пані Малік Тетяна В'ячеславівна**, кандидат архітектури, доцент, вчений секретар кафедри дизайну архітектурного середовища, член редколегії нашої університетської газети «АБ».

Закінчила архітектурний факультет, успішно і швидко пройшла шалями вченої кар'єри і стала визначним ученим, мудрим наставником і широчою порядницею, справжньою доброю фесю студентів.

І це не просто слова, а констатація стану речей на архітектурному факультеті. Треба було бачити шановниве ставлення студентів і чуття захоплені відгуки про неї як викладача і вихователя!

Не менш вразив мене той чудовий тон і майстерність ведення вченої розмови з колегою, а також і дружнє ставлення до неї з боку її старших, навіть сивочолих колеґ кафедр. Відчувалася у всьому повага до цієї жінки і водночас захоплення її молодого зрілістю, красою, бадьорим духом і повнотою її життя. Після кількох розмов з Тетяною В'ячеславівною склалося прискримене враження про неї як молодого ерудованого вченого, природженого педагога, гарного оратора і всебічно освічену і висококультурну людину.

Вона працює на кафедрі з моменту її створення у 1990 році, читає, крім обов'язкових курсів, спецкурс по дизайну. Нагадаємо читачам, що словники визначають поняття дизайн (від англійського design – проектувати, креслити, проєкт) план, рисунок, що окреслює надзвичайно цікаве і пріоритетне в архітектурі проблемне поле діяльності – проектування середовища, художньо-конструктивна, розвитку екологічної архітектури з її проблемами енергозбереження, екологічної безпеки чи його виробництва тощо. Одним словом, проблеми сучасного дизайну – це прорив у проєктному науковому вирішенні. І це сформульовано вже навіть у студентських проєктах – біоархітектурі, ландшафти в інтер'єрі, створення фітнес-центрів...

Інтер'юер Микола Губай
(Закінчення у наступному номері)

(Продовження. Початок у №2)

– Як Ви гадаєте, шановний декане, у наш час повального захоплення бізнесом і надбання вміння швидко заробляти грібні гроші чи зуміли архітектори не відставати від інших факультетів?

– Світовий досвід доводить, що освітня діяльність прибутків не приносить – вона витратна. Але сучасна архітектура діяльність тісно пов'язана з великими матеріальними цінностями. Тому для володіння цією сферою знань у програмі підготовки архітекторів, художників введено курси менеджменту, маркетингу, основ економіки.

– Є у КНУБА гарна традиція: на кафедрах і факультетах створювати своєрідні експозиції, галереї, на яких представлені художні портрети видатних діячів науки, мистецтва, архітектури. Це надзвичайно впливовий виховний засіб. На першому поверсі архітектурного факультету теж є така експозиція. Там портрети видатних архітекторів. Та, на жаль, українські архітектори, скульптори, митці чомусь зовсім не представлені. Наприклад, В.Горольський, Маркєренко, Архипенко, Челенкі... Чому?

– Справді, там колись склався портретний ряд зодчих і дійсно його можна розширити. Вивчення проблем української архітектури зараз сконцентровано в спеціальних курсах «Історія української архітектури», практикумі з регіональних проблем, що згадувався; професор В.Тимофієнко видав довідник «Відомі імена в архітектурі». Присмню, що зростає інтерес студентів до вивчення трипільської культури.

– Сталеві баба драгус багатьох... Чи є якісь проєкти, задумки щодо поліпшення, оновлення, чи навіть виділення такого роду «шедеврів» (пам'ятник Шурі Паніковському тощо)? Яка участь факультету у виробленні та здійсненні наукового забезпечення проєктів по вдосконаленню архітектури, в т.ч. і ландшафтно-паркової, Києва та його околиць?

– Безосередня! Цю діяльність можна розділити на певні рівні, а саме: постійна участь провідних викладачів факультету в роботі конкурсних комісій, експертних рад, журі, містобудівельній раді, «Головкивархітектурі» та інших. Останнім часом професори, завідувачі кафедр В.Сіжов, І.Фомін та В.Тимохін плідно працюють над формуванням концепції нового генерального плану Києва. Представники деканату у складі Президентської ради спілки архітекторів України беруть участь у формуванні моделі кадрового забезпечення містобудівельно-архітектурної галузі. З проєктною діяльністю з розробки реальних тем пов'язана творча праця майже всіх викладачів кафедр архітектурного проектування та студентів старших курсів. Серед таких тем найцікавішими, на мій погляд, є: реконструкція (відновлення) вилляді, близькому до першого, річки Либідь – створення живої річки, звільнення від залізобетонної огорожі, з парками і скверами вздовж неї. Не менш цікавою є тема комплексної реконструкції Подолу з відновленням історичних пам'яток. Кафедрами факультету активно розробляється і тематика «Малі міста України».

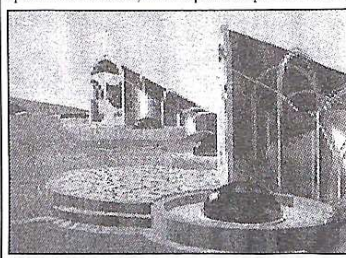
Інтер'юер Микола Губай

МОЛОДЬ КНУБА – НАДІЯ УКРАЇНИ

Як я йшла до архітектури? Та дуже просто: мама мріяла, щоб улюблена донька закінчила Художню академію, а дочка під патиском мамин погодилася вивчати дизайн. І вибрала для себе таке: проєктні роботи, розробку інтер'єрів, фітнес-центрів, авторський нагляд. Спадковність? Щось є у цьому: далекі родичі – художники. За характером у таткова донька – наполеглива й цілеспрямована. Тому 18 років навчання ще не виснажили, а природний хист розвинути добре, особливо у державній художній школі. До одинадцятого класу про архітектуру не мріяла. Університет змінив усе: ставлення до життя, навчін отримувати задоволення від своїх здобутків, відчувати свою значущість. Талант маю від природи, а саморозвиток розпочався у художній школі, де я поринула в світ захоплен, розкутості, прекрасних відчуттів, де намілилось становлення як особистості. А в студентській аудиторії я помітила вперше щось погане поруч, тобто реально подивилася на доволі щасливе життя. Я вразилася і самоіронічна, я довірлива і схильна до захоплен викладачами. Кожний викладач чомусь мене навчив, від кожного я сама щось взяла. Адже викладачі, які самі проєктують, не обмежуючись лише науковою роботою, цікаво вчать фахово!

Найсильніший вплив відчувала, спілкуючись з доц. Т. Малік, яка ніколи не повчала, не нав'язувала свої думки, це робить зауваження, нічого не вимагає, а лише підказує, спрямовує у потрібне русло; вона до кожного шукає індивідуальний підхід, всім підтримує у скрутку мить, чогось поганого зумисне не помічає... Тетяна В'ячеславівна – одиноким і доброзичливий друг. Наша група творча, згуртована. Я її організатор. Всі ми – трішки сентиментальні: антипатії швидко зникають, з'являються натомість симпатії. Те, що нам подарувала матінка-природа, ми зуміли творчо розвинути у собі і відбулися вже як молоді спеціалісти. 50% моїх однокласників працюють, аби розвинути практичні навички, а не через матеріальні нестат-

ки. Нам бракує практичних умінь. Теоретичних знань достатньо. Я поважаю моїх однокласників Сергія Носкова і Яну Завалу, талановитих і сміливих у своїх практичних роботах. Тепер я працюю і вже можу похвалитися реалізованим проєктом – це фітнес-центр готелю Україна. Водночас я розвиваю свою бакалаврську тему і займаюся екшн-дизайном – це екологічна архітектура: концепція чистого виробництва; енергозбереження; нетрадиційні джерела енергії. Мене захоплює також біоархітектура, тобто проектування щасливого життя. Мене цікавить ландшафт, природне середовище в інтер'єрі, використання екологічно чистих природних матеріалів для оздоблення (пробка, природний камінь). Упевнено кажу, що залоблена в свій фах. Засмучена тим, що почала працювати – і всі реальності життя обступили мене так зненацька... І я раптово помітила, як багато довкола недосконалого і хибного. Адже жила я раніше в творчій атмосфері. Тепер мені бракує тепла й емоцій. Якщо у вихідні було сумно, то я подарувала собі песенку – таку. Зняти напруження – це куніти для себе щось незвичайне чи зробити чомусь подарунок. Однак останнім часом чогось не вистачає для емоційної розрядки. Емоційне напруження ніколи виникає через мою звичність. Не люблю себе втомлювати чи надто розслабленого. Страждаю від своєї категоричності, коли навіть не намагаюся приховувати думку чи почуттів. Ненавиджу в собі роздратування. Як цього позбутись? Можливо, присмню зміни стануться у могому характері після заміжжя. А заміж виходжу за однокласника, майбутнього архітектора-дизайнера. Мрію відкрити власну фірму. Звісно, спільну. Жорстоко працювати на когось, і не тому, що *капіш* доводиться гроші заробляти. Справа в тім, що права дуже обмежені. Не планую нічого грандіозного. Прагну цікаву роботу мати, мрію про наукову діяльність, аби подивитися практично її теорію. Вразком у цьому є наш декан. Це незвичайна особистість. Хіба є студент, який би не захоплювався ним!?

Живу я самостійно, на власній заробіток. З мамою дружу. У могому житті є «батьківський» день – відвідини. *Моя кредо: оптимізм. Мій стиль: активність, енергійність.* Моя шкура порад студентам архітектурного факультету: «Наберіться терпіння, захищайте спочатку дипломні проєкти, а потім працюйте! Незважаючи на те, що не вистачає практики, здобудьте спочатку міцні знання!» Щодо мови: примусове введення запропонованих орфографічних змін не поліпшить знання мови, а викличе супротив, адже масове використання української мови у всіх сферах життя лише починається в Україні.

Олена Чихачова, майстр

Р. С. Олена Чихачова, студентка шостого курсу, працює в будівельній фірмі «ДЕФО», архітектор-дизайнер, переможець багатьох Всеукраїнських і Міжнародних конкурсів, романтична і ейвертна; вона не назвала свого обранця, але ми розвідали, що це Володимир Куц – обдарований і оригінальний юнак, за характером спокійний і лагідний; отже, об'єднують «вода і пламень», то нехай їм щастить! Кохання лічного зичить редколегія «АБ»!

Сьогодні мені здається, що я завжди мріяла стати художником. Зібності до малювання, напевне, дісталися від батька, який і був моїм першим учителем у малюванні. А в одинадцятому класі я раптом вирішила піти в архітектори. Ніхто не впливав на моє рішення. Батьки зовсім не причегні до мого вибору. Цей мій власний вибір я мав невільно реалізувати ще й тому, що роки служби в армії могли б відстрочити здійснення моєї мрії. Я гарно склав вступні іспити і самотужки почав розвивати свої здібності. Зізнаюся, що достатньо я переконався, що архітектура – це моя справа, коли приступив до занять в університеті. Взірцем мене лишається мій педагог з художньої школи. Чимало цікавих викладачів з самотужки смаком зустрів я в університеті. Прикро, що не всі мої однокласники самореалізуються. Звичайно, різні причини вимушують деякого працювати за фахом: дехто вважає, що вже вивчився й досить навчатись; деякі взагалі не завершили навчання. При прийнятті таких рішень моїми однокласниками визначальною є фінансова основа, економічні умови такі складні, що спонукають до праці. Ні, розчарування тут ні до чого. Дійсно, я стверджую: навчатися на архітектурному факультеті можна доти, доки є захопленість! Зібності студенти, які пішли працювати самостійно, коли закінчилися реальними проєктами і набридли їм вже студентські... Я обурений тим, що кожний другий називає себе дизайнером. Так, важливо, що я архітектор-дизайнер й можу проектувати великі об'єкти, й формувати стиль. Для мене проєкт – не тільки об'єкт, а і стиль життя людини у цьому об'єкті. Я впевнений, що мої проєкти найкращі. Сумнів іноді є. Та треба зважати на конкуренцію, яка починається ще в університеті. І перемагає оригінальність та індивідуальність. На даному етапі я маю те, що хотів, – це Печерська архітектура майстерня. І моя дипломна тема практична: бізнес-центр на вулиці Яролав вал. Це реальний проєкт. Я пишасяє, що дизайн-центр у районі Києва Телічка – це мій проєкт. Навчатись і працювати – це не просто. Та 30% навичок – це практична робота. Я завжди робити-

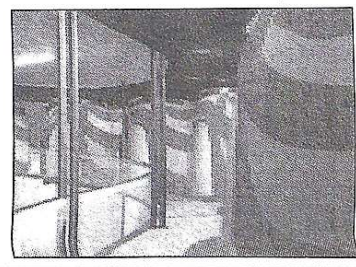
му лише те, що мені подобається; мій творчий шлях визначає те, що мені цікаве, бо у душі я – творча людина, я – художник, чия доля пов'язана з архітектурою. Я залюбки беру участь у різноманітних конкурсах, бо конкурси – це завжди нові ідеї. Наприклад, як використати у даній роботі певний матеріал якоїсь фірми, які оригінальні рішення віднайти у використанні ламінованого скла. Я досить самостійний і матеріально забезпечений. Одружений. Дочка Євгенія схожа на мене. Таткова донька... Вона вже малює! Дружина – Майя Сабініна – теж майбутній архітектор. Це зручно, бо можна порадились, адже сторонній небадюжий погляд допомагає. Спільні проєкти? Можливо, у майбутньому ми до цього прийдемо. Я працюю за фахом. Я шасливий, бо це вже реально проектування. Звісно, політ фантазії у студентських проєктах теж корисний. Я сам створюю себе, свій власний шлях у мистецтві прокладаю самотужки. І тому батьки, яким я вже трішки допомагаю й матеріально, пишасяєть мною.

Перший життєвий досвід, якого набув? Слід мати власний погляд на все, власні міркування (хай і хибні!), впевненість у собі та працелюбність, може, трішки нахабності, аби не залишитись непоміченим. Я – самодостатня людина!..

С. Носков, студент шостого курсу

Р. С. Сергій Носков (вихованець Т. Малік, прекрасний графік, наполегливий у досягненні мети майбутній архітектор-дизайнер, цікавий співрозмовник, дотепний, трішки задирикуватий, зі світлою послишкою) розповідає про себе такою добрим українською мовою, що ми не втримались і запитали, що він думає про запропоновану мовну реформу. Сергій Носков вважає, що спершу українську мову як державну треба зробити загальнообов'язковою, а не українській мусить позбавитись почуття меншовартості, аби стати у власному домі господарем, достинним і замаленим, щоб всі мали у ньому рівні права.

Ірена Удіна

Редакційна колеґія:

М.Осетрин, керівник проєкту;
І.Герашенкова, редактор, М.Губай,
С.Дацьків, М.Ділякин, В.Копищев,
Н.Курбанова, П.Лізунов, Т.Малік,
М.Сметанська, В.Хімчак,
І.Чілачава, шеф-редактор;
І.Удіна, дизайнер.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несе автор публікації.

Редакція може не поділяти точки зору автора.

Редакція лишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали авторів.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Засновник - Київський національний університет будівництва і архітектури «А+Б» Свідцтво про реєстрацію: КІ. №137 від 20.12.1995 р.

Керівник проєкту – Микола ОСЕТРИН, проректор
Дизайн і комп'ютерна верстка – Ірена УДІНА
Святкове оформлення номера Артема ЧЕХОВИЧА

Адреса редакції: 252180, м.Київ-180, Повітрофлотський проспект, 31, кімн.346, тел. 241-55-35
Газета з'являється у центрі інформаційних технологій КНУБА
Замовник №1-001 А. Тираж 250 примірників. Безкоштовно